

بسم الله الرحمن الرحيم

دانشکده بهداشت و تغذیه

گروه مدیریت و بهداشت عمومی

**تعداد واحد: 2 واحد ( نظری ) ۱ واحد عملی** **گروه هدف: دانشجویان کارشناسی**

مدیریت خدمات بهداشتی

**مدت: ۵۱ ساعت** **مدرس: آقایان ( دکتر وحیدی ، جنتی )**

## روش تحقیق : عنوان

**مقدمه:** یکی از اهداف اصلی تحقیق در علوم بهداشتی ، تولید و بررسی نظریه هایی در راستای درک راههای ارتقاء شرایط سلامت در انسان ها و به کارگیری دانش جدید برای ارتقاء کیفیت، کارایی و اثربخشی در نظام سلامت است . تولید علم و فناوری نوین برای حل مشکلات و معضلاتی که لا ینحل مانده است از دیگر اهداف پژوهش در نظام سلامت می باشد . روان ترین و منطقی ترین ابزار برای آن پژوهش علمی است .

امروزه تصمیم گیری مبتنی بر شواهد اهمیت زیادی پیدا کرده است در نظام سلامت به دلیل کمبود منابع استفاده از شواهد علمی مستند ،دقیق و قابل اتکا در سیاستگزاری ،برنامه ریزی ،مدیریت و تصمیم گیری امری بسیار با ارزش و حیاتی است و بهترین راه برای فراهم آوردن داده ها های مورد نیاز قابل اتکا پژوهش های علمی می باشد .

به منظور فراهم آوردن اطلاعات درست و ارتقای کیفیت تحقیقات لازم است که هر پژوهشگر مفاهیم اولیه و بنیادین پژوهش را فرا گیرد تا بتواند به طور اصولی و دقیق به پژوهش در نظام سلامت بپردازد .آشنایی با روش پژوهش برای دانشجویان مدیریت خدمات بهداشتی با توجه به انتظارات فزاینده از دانش آموختگان این رشته ضرورتی مهم و حیاتی به شمار می رود .

## اهداف:

**۱-هدف کلی:** پس از گذراندن این درس ،دانشجو باید با روش شناسی پژوهش و گامهای پیوسته آن آشنا شده و

بتواند یک طرح پژوهشی را به طور کامل و دقیق تدوین نماید .

## **۲- اهداف اختصاصی :**

- ۱- آشنایی با مفاهیم، تعاریف و اهمیت تحقیق در نظام خدمات بهداشتی درمانی
- ۲- تهیه یک طرح تحقیقاتی ( انتخاب موضوع، نگارش عنوان مناسب و بیان مسئله مناسب
- ۳- بررسی اطلاعات و مدارکی (بررسی متون) که در ارتباط با موضوع تحقیق است .
- ۴- تنظیم اهداف ، فرضیات یا سئوالات پژوهشی
- ۵- تعریف متغیرها و شیوه های بیان و سنجش آن
- ۶- بررسی متون ،کاوش یارانه ای و دستی
- ۶- انواع مطالعات
- ۷- انتخاب روش جمع آوری اطلاعات نحوه تعیین روایی و پایایی آنها (روش های کمی )
- ۸- جمعیت ،نمونه و نمونه گیری
- ۹- روش های مطالعات
- ۱۰- روش های آماری در پژوهش
- ۱۱- تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات جمع آوری شده
- ۱۲- تهیه برنامه عملیاتی ،بودجه بندی پایش
- ۱۳- ملاحظات اخلاقی در پژوهش
- ۱۴- کلیات مطالعات کیفی
- ۱۵- مقاله نویسی

## **اهداف کاربردی :**

در پایان این کلاس انتظار می رود دانشجویان به صورت عملی با مهارت های پژوهش ،تدوین پروپوزال تحقیقاتی،تهیه مقالات پژوهشی آشنا شوند .

**روش آموزش:** شیوه آموزش دانشجو محور و مهارت محور بوده و کلاس درس با استفاده از منابع و سرفصل های تعیین شده به صورت مشارکتی، کار گروهی ، بحث جمعی، ارائه گزارش دانشجویان درباره نتیجه فعالیت های تیمی و پرسش و پاسخ اداره خواهد شد.

### **برنامه اجرایی درس روش تحقیق**

| جلسات   | تاریخ جلسه | موضوعات مورد بحث در جلسه                                                          |
|---------|------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| اول     |            | معرفی اهداف – روش تدریس و روش ارزشیابی درس                                        |
| دوم     |            | آشنایی با مفاهیم، تعاریف و اهمیت تحقیق در نظام خدمات بهداشتی درمانی               |
| سوم     |            | روش های مسئله یابی و اولویت بندی مسئله یا موضوع پژوهشی ( ۱ ساعت نظری ۲ ساعت عملی) |
| چهارم   |            | مساله چیست و چرا باید مطالعه شود (تدوین بیان مساله ) ۱ ساعت نظری ۲ ساعت عملی      |
| پنجم    |            | مرور و بررسی اطلاعات و مدارک موجود ( ۱ ساعت نظری ۲ ساعت عملی)                     |
| ششم     |            | تنظیم اهداف پژوهش (۱ ساعت نظری ۲ ساعت عملی)                                       |
| هفتم    |            | تدوین فرضیات و سئوالات پژوهشی(۱ ساعت نظری ۱ ساعت عملی) امتحان میان ترم            |
| هشتم    |            | تعریف و انتخاب متغیرها                                                            |
| نهم     |            | انواع مطالعات و روش انتخاب نوع مطالعه                                             |
| دهم     |            | انتخاب روش جمع آوری اطلاعات نحوه تعیین روایی و پایایی آنها (روش های کمی)          |
| یازدهم  |            | روش نمونه گیری در مطالعات                                                         |
| دوازدهم |            | روش های جمع آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات                                          |
| سیزدهم  |            | ملاحظات اخلاقی در پژوهش                                                           |
| چهاردهم |            | کلیات مطالعات کیفی                                                                |

|         |  |                         |
|---------|--|-------------------------|
| پانزدهم |  | تدوین پروپوزال تحقیقاتی |
| شانزدهم |  | مقاله نویسی             |
| هفدهم   |  | امتحان پایان ترم        |

※ارائه کار پوشه تکمیل شده (پروپوزال تحقیقاتی) برای هر گروه که وظایف و فعالیت های هر عضو به صورت شفاف و مستند آورده شده برای کسب نمره واحد عملی الزامی است.

## منابع اصلی :

۱- سازمان جهانی بهداشت ، " تحقیق در سیستم های بهداشتی " گروه مترجمین ،وزارت بهداشت ،درمان و آموزش پزشکی ،تهران ۱۳۸۱.

۲- آصف زاده سعید "راهنمای آموزش ده گام پژوهش در سیستمهای بهداشتی درمانی " وزارت بهداشت ،درمان و آموزش پزشکی ،تهران ۱۳۸۲ .

آصف زاده سعید "مدیریت تحقیقات بیمارستانی " دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین ،معاونت پژوهشی ،حدیث امروز ،قزوین ۱۳۸۲ .

## انتظارات از دانشجویان محترم :

انتظار می رود دانشجویان عزیز مطابق طرح درس ارائه شده قبل از حضور در کلاس مطالب درسی را مرور کرده و درگروه های کاری و در بحث ها مشارکت فعال داشته باشند، چرا که آمادگی قبلی منجر به یادگیری عمیق تر و مشارکت بهتر دانشجویان در کلاس خواهد گردید.

انتظار داریم دانشجویان مطابق برنامه توافق شده در کلاس و برنامه اجرایی مندرج در طرح درس، به صورت موثر در کارهای تیمی مشارکت داشته، نقش های مختلف در یک تیم موثر را در عمل تمرین کنند و نتیجه فعالیت ها و بحث های انجام گرفته در گروه را توسط گزارشگر گروه ارائه دهند.

## روش ارزشیابی دانشجو :

۱- امتحان میان ترم ۴ نمره

۲- فعالیت کلاسی و حضور و غیاب ۲ نمره

امتحان پایان ترم ۱۴

۳- برای واحد عملی : ارزیابی فعالیت تیمی و کارپوشه تیم